Gemeente Borger-Odoorn

M e m o

Exloo, 24 maart 2021

Bestemd voor: Gemeenteraad Borger-Odoorn

Afkomstig van: College van B&W

Onderwerp: Hogere prioritering aandacht voor eenzaamheid

Inhoud:

In de raadsvergadering van donderdag 5 november 2020 heeft uw raad de motie Hogere prioritering aandacht voor eenzaamheid unaniem aangenomen. U verzoekt het college een hogere prioritering te geven aan het tegengaan van eenzaamheid onder inwoners van de gemeente Borger-Odoorn. Met uw raad zijn wij van mening dat bestrijding van eenzaamheid ontzettend belangrijk is. Dit memo bevat een overzicht van reguliere en aanvullende acties en activiteiten die uitgevoerd worden en (mede) als doel hebben eenzaamheid te bestrijden.

Webwinkel Meedoen en het Jeugdfonds Sport en Cultuur
Eenzaamheid is een onderwerp dat over diverse beleidsterreinen spant en speelt onder verschillende doelgroepen in onze gemeente. Eén beleidsterrein is armoede. Voor minima is het lastig om mee te doen in de maatschappij; van een cadeau kopen voor een verjaardag (en misschien maar liever wegblijven omdat je geen geld hebt voor een cadeau) tot sporten (inclusief kleding daarvoor) en van alles daartussen. Een sociaal isolement kan een gevolg zijn van armoede. De webwinkel Meedoen en het Jeugdfonds Sport en Cultuur zijn voorzieningen die bijdragen aan de maatschappelijke participatie van minima en daarom een bijdrage leveren aan het voorkomen van eenzaamheid.

Cultuur verbindt
Een ander beleidsterrein is cultuur, cultuur verbindt. Uit diverse onderzoeken blijkt wat de cultuursector al lang wist: cultuur levert een essentiële bijdrage aan het welzijn en welbevinden van mensen. Door alle coronamaatregelen worden 2 groepen extra getroffen: kwetsbare ouderen en jongeren. Met de bijzondere besteding van € 25.000, - uit de Rijksbijdrage wordt getracht inwoners en lokaal actieve organisaties te betrekken bij deze problematiek. Samen komen we tot meer dan ieder afzonderlijk. De verwachting is dat dit project inwoners aanzet tot bijzondere ideeën die deze doelgroepen kunnen helpen om hun eenzaamheid wat te verzachten of zelfs weg te nemen. Inwoners in Borger-Odoorn worden opgeroepen om met goede ideeën te komen om o.a. ouderen en jongeren uit hun eenzaamheid te halen. Er is tien keer een bedrag van maar liefst € 2500, - beschikbaar voor diverse projecten. Eind maart starten is de wens.

Gezonde Leefstijl
Ook het programma Gezonde Leefstijl dat de beleidsterreinen gezondheid, sport en bewegen omvat draagt bij aan het tegengaan van eenzaamheid. Vanuit het programma Gezonde leefstijl zijn er veel activiteiten die naast het bevorderen van een gezonde leefstijl ook gericht zijn op het vergroten van het sociale netwerk. Het rapport Van eenzaamheid naar Verbondenheid noemt als kansrijke manier om eenzaamheid bij kinderen/jongeren te voorkomen het stimuleren van deelname aan het verenigingsleven. De combicoaches doen dit met de interventie Sport jij ook?! Door het gesprek met kinderen aan te gaan worden ze gecoacht naar structurele deelname aan sport- en

beweegactiviteiten bij reguliere aanbieders. De naschoolse activiteiten die georganiseerd worden door de combicoaches zijn populair onder kinderen, hier komen ontmoeting, plezier maken en bewegen samen. Kijkend naar een andere doelgroep, volwassenen en senioren dan worden er door de combicoach senioren/sociaal domein verschillende activiteiten aangeboden die bewegen en ontmoeten stimuleren. Hieronder een overzicht in willekeurige volgorde.

- Beweegmaatje, voor iedereen die graag met één of meerdere personen wil sporten zoekt de combicoach senioren/sociaal domein een maatje.
- Puzzelwandeltochten, een wandeltocht in en rondom Odoorn met onderweg vragen die beantwoord kunnen worden. Er zijn twee routes uitgezet, op 2/3 van beide routes is er een rustpunt. Hier is er gelegenheid om een koffie /thee to go te nuttigen.
- Fietstochten en groepswandelingen, ongeveer zes keer per jaar worden er groepswandelingen georganiseerd, na afloop wordt er gezamenlijk geluncht.
- Project 'Gezond en Fit ouder worden', is een bewezen effectief programma. Doel is de deelnemers te coachen naar een actievere leefstijl en het vergroten van het sociale netwerk. Ouderen in een leeftijdscategorie worden per brief uitgenodigd om deel te nemen aan een fittest. De leeftijdsgroep kan variëren maar is meestal 67 t/m 80 jaar. De test is laagdrempelig en ook mensen met een chronische aandoening kunnen deelnemen. Aan het einde van het testcircuit hebben de deelnemers een gesprek met een adviseur. Deze bespreekt de testresultaten en vertelt over de mogelijkheid tot deelname aan een vervolgprogramma. Dit vervolgprogramma duurt 10 weken. Elke week wordt er een beweegactiviteit aangeboden. Naast de beweegactiviteiten wordt er gecoacht op een gezonde leefstijl en zijn er 2 voorlichtingsmomenten. Dit alles gebeurt in groepsverband. Na afloop van het vervolgprogramma volgt borging. Ongeveer 80 procent gaat daarna door met het wekelijks volgen van beweeglessen. Er kunnen nieuwe beweeggroepen ontstaan maar er wordt ook ingestroomd in bestaand beweegaanbod. Daarnaast ontstaan er vaak spontaan kleinere groepjes die met elkaar gaan wandelen of fietsen.
- Valpreventie cursus, na afloop van de cursus wordt er met de deelnemers gekeken of ze in kunnen stromen in bestaand beweegaanbod.
- Voorlichtingsbijeenkomsten 'Het Fitte Brein', informatieve bijeenkomst gericht op informatie, ontmoeting en laagdrempelig bewegen.
- Zomeractiviteiten programma, gericht op de doelgroep alleenstaanden. In de zomer liggen veelal alle clubjes stil, maar deze groep heeft vaak juist in deze maanden behoefte aan activiteiten.

Jeugd aan zet

De coronamaatregelen zorgen ervoor dat jongeren hun vrienden niet meer kunnen zien. Veel jongeren hebben naast thuisonderwijs of werk een beperkt of geen sociaal leven meer. Jongeren hebben een zeer sterke behoefte aan fysiek ontmoeten. In samenwerking hebben de gemeente, Andes, de Sociale Teams, de combicoaches, een wijkagent, dorpsverenigingen en -raden en de jongerenraad met de rijksmiddelen 'Jeugd aan Zet' verschillende online en fysieke activiteiten opgezet. Het programma 'Jeugd aan zet' is een kans voor gemeenten om participatie en ontmoeting te stimuleren en voor jongeren tussen de 12 en 27 jaar om hun talenten te ontwikkelen. Met de onlineactiviteiten konden jongeren o.a. meedoen met FIFA, pub quiz, escaperoom. De fysieke activiteiten voorzien in een grote behoefte. De opkomst voor deze activiteiten (o.a. mountainbiken, golfen, langlaufen) is zeer groot. Op dit moment worden er nog steeds activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd.

Proatbankies

De proatbankies zijn opgepakt n.a.v. het onderzoek Van Eenzaamheid naar Verbondenheid in Borger-Odoorn waarin duidelijk werd dat ontmoeten het Toverwoord is. Verbinding en ontmoeting met anderen is belangrijk om eenzaamheid te bestrijden. De proatbankies leveren een bijdrage aan het verminderen van eenzaamheid en het versterken van de verbondenheid tussen inwoners. Elke week zullen vrijwilligers en/of professionals plaatsnemen op de bankjes om actief het gesprek aan te gaan.

De bankjes zijn door kunstenaars, samen met inwoners geschilderd en hebben een frisse en vrolijke uitstraling. Door middel van gesprekskaartjes die naast de ontmoetingsbankjes in een gesprekskoker worden geplaatst, worden diepgaandere gesprekken gestimuleerd. In oktober jl. zijn in Odoorn de eerste twee Proatbankies geplaatst. De officiële onthulling tijdens de Week tegen Eenzaamheid is door corona helaas niet doorgegaan. De Proatbankies zijn een samenwerking tussen gemeente en welzijnsorganisatie Andes en worden gefinancierd door een subsidie vanuit ZonMw. Op dit moment is er een kleine extra aanvraag gedaan en is de subsidie verlengd tot de Week tegen Eenzaamheid in oktober 2021. De extra financiële bijdrage is aangevraagd om de groepen vrijwilligers in kleinere groepen te kunnen trainen en de 1,5 meter kunnen waarborgen. In de komende maanden zijn de dorpen Nieuw-Buinen en Drouwenermond aan de buurt. In beide dorpen gaat het om bestaande bankjes bij de dorpshuizen. Deze dorpen hopen we voor de zomervakantie af te kunnen ronden, zodat er dan vier bankjes in de gemeente staan. In Valthe zijn we in afwachting van de reactie van dorpsbelangen, als ze besluiten niet mee te doen is Borger de volgende optie, de kerk was erg enthousiast over de Proatbankies.

Dorps/inwonersinitiatieven tegen eenzaamheid
Een aantal dorpen is zelf actief aan de slag is met het thema eenzaamheid: het Proathuus in Valthe, in Buinerveen is er een initiatief voor een koffiemoment waarbij inwoners bij elkaar komen en ook in Drouwen, Bronneger en Bronnegerveen is dorpsbelangen aan de slag met het onderwerp. Het is een mooie maatschappelijke ontwikkeling dat dorpen hier zelf mee aan de slag zijn. Soep op de Stoep is hier een mooi voorbeeld van, een prachtig initiatief dat ondertussen al in verschillende plaatsen in Nederland wordt overgenomen. Het college heeft hier veel bewondering voor.

Koffie inlog moment
Veel ontmoetingsmomenten zijn door corona stil komen te liggen, daarom heeft de gemeente in samenwerking met Andes Koffie inlog momenten georganiseerd. Halverwege december jl. zijn koffie inlog momenten gepland voor alle inwoners in Borger-Odoorn, inwoners konden zich aanmelden voor koffie momenten in hun buurt. Na aanmelding ontvingen inwoners informatie over het videobel programma en over de deelname aan het inlogmoment. Andes verzorgde een test moment en de mogelijkheid om hulp te organiseren bij het inloggen. Met de bakker in Odoorn waren koffie kopjes met een lekkernij geregeld. Helaas heeft hiervoor niemand zich aangemeld en zijn de koffie inlog momenten niet doorgegaan.

We laten het hier niet bij zitten, op dit moment werken we samen met een heel netwerk van lokale partners aan het thema eenzaamheid onder ouderen/senioren. Het idee is om op verschillende plekken in de gemeente door het jaar heen informatiebijeenkomsten te organiseren over thema's als mantelzorg, dementie, zingeving, ouder worden en geldzaken, de laatste levensfase, verlies van een naaste etc. Een eerste stap op korte termijn is het organiseren van digitale koffie momenten waarbij inwoners persoonlijk worden uitgenodigd om deel te nemen. Er is geen agenda en het blijft een open gesprek in kleine groepjes van ongeveer 10 personen.

Ook intern binnen de gemeente worden er plannen gemaakt hoe we iedereen aangehaakt kunnen houden. Uit het eerdergenoemde onderzoek Van eenzaamheid naar verbondenheid in Borger-Odoorn is een van de conclusies dat het niet nodig is om nieuwe activiteiten op te zetten, maar juist de zichtbaarheid van activiteiten verdient aandacht. Het plan is om een maandelijkse nieuwsbrief met als titel 'Aangehaakt' te schrijven waarin het gaat om meedenken, meepraten en meedoen. Onder deze thema's staan dan activiteiten die er te doen zijn in Borger-Odoorn, welke bijeenkomsten er zijn om mee te praten en denken over onderwerpen als dementie, langer zelfstandig thuis wonen en onderwerpen die spelen in de regio.

Inzet Andes en Sociaal Team
Ten tijde van corona is er vanuit Andes en het Sociaal Team nog meer aandacht voor eenzame en kwetsbare inwoners. Voor iedereen valt deze periode zwaar, de meeste mensen redden zich prima maar helaas hebben we ook te maken met een doelgroep die kwetsbaar is of door deze lock down

tijdelijk in een kwetsbare situatie komen. Deze doelgroep staat bij hen hoog op de agenda. Netwerken (formeel en informeel) worden ingezet om in gezamenlijkheid juist die inwoners die het nodig hebben extra ondersteuning te bieden.

Bovenstaande acties geven aan dat het college net als uw raad de bestrijding van eenzaamheid belangrijk vindt. We beseffen dat eenzaamheid nooit helemaal verdwijnt. Veel eenzaamheid is immers verborgen, bij mensen die ‘geen woord’ willen hebben voor hun persoonlijke situatie. Dit zijn mensen die lijden in stilte of mensen die het als voldongen feit hebben geaccepteerd. Deze doelgroep bereiken is de grootste uitdaging. Uiteraard willen wij graag met u het gesprek aangaan om daarin verdere stappen te zetten. Het programma sociaal domein kan daarbij ondersteunend zijn.